

การสื่อสารเป็นพฤติกรรมโดยธรรมชาติประการหนึ่งของมนุษย์ ในการดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการแข่งขันแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทัศนคติ ความเชื่อ ความศรัทธา ซึ่งกันและกัน กับบุคคลอื่น ๆ หรือ แม้กระทั่งโน้มน้าวใจผู้อื่นให้กระทำในสิ่งที่ตนมุ่งหวังไว้ก็ตาม ซึ่งมนุษย์เชื่อว่าชาวพุทธทางด้านการสื่อสารได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ดังนี้

เอฟเวอเรทท์ เอ็ม โรเจอร์ส และ ดี. ลอเรนซ์ คินเซก อธิบายว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ผู้เข้าร่วมในการสื่อสาร สร้าง และ แบ่งปันแลกเปลี่ยน สารสนเทศซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งเข้าสู่ความเข้าใจร่วมกัน และการแบ่งปันแลกเปลี่ยน สารสนเทศในช่วงระยะเวลาหนึ่งสามารถทำให้บุคคลเข้าหรือออกจากความเข้าใจ ร่วมกันระหว่างบุคคลก็ได้ ซึ่งนั่นก็หมายความว่า การสื่อสารนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อความ เข้าใจร่วมกันโดยพื้นฐาน แต่การสื่อสารนั้นอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจตรงกันมาก ขึ้นก็ได้¹

เซอร์รี คอลินส์ ถือว่าการสื่อสารเป็นลักษณะกิจกรรมทางสังคม เขา กล่าวว่า คำว่า "การสื่อสาร" (Communicate) โดยความหมายแคบคนหมายถึง "การแลกเปลี่ยนแบ่งปัน" (Share) อยู่แล้ว ดังนั้นการสื่อสารก็หมายถึง การมีความสัมพันธ์กัน (Relationship) โดยปริยาย การสื่อสารเป็นการทำ หน้าที่ทางสังคม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนแบ่งปันลักษณะพื้นฐานทางพฤติกรรมหรือ วิธีการดำเนินชีวิต ควบคู่ไปกับกฎเกณฑ์ (Rules) ที่มีอยู่ ซึ่งกฎเกณฑ์อันนี้เอง ที่ทำให้การสื่อสารของมนุษย์มีขอบข่ายจากของสัตว์ที่ใช้สัญญาณ (Sign)

¹Everette M. Rogers and D. Lawrence Kincaid. Communication networks toward a new paradigm for research. (New York: The Free Press, 1980) p. 63.

โดยปราศจากกฎเกณฑ์และระบบ (System) จุดประสงค์ของการแลกเปลี่ยน
 แง่ป็นนั้นก็เพื่อที่จะเข้าใจ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยการวัเคราะห์ของการสื่อสาร
 การแลกเปลี่ยนแง่ป็น และความตรงกัน ไขความเป็นอันหนึ่งเดียวกันทางคานจิต
 ใจเป็นเกณฑ์ (One - Mindedness)²

ถึงกระนั้น โรเจอร์ส และ คินเชก กล่าวว่า ความเข้าใจร่วมกันนั้น
 ไม่มีทางที่จะสมบูรณ์ได้³ และจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของการสื่อสาร เพื่อที่จะทำให้เกิด
 ความเข้าใจร่วมกันนี้ มีความหมายครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายอื่น ๆ ซึ่งผู้มีส่วนร่วมใน
 การสื่อสารแต่ละคนอาจจะกำหนดขึ้นเพื่อการติดต่อสื่อสารในแต่ละครั้ง⁴

² Cherry Colins. On human communications. (New York: The MIT
 press, 1968) pp. 3-9.

³ Everette M. Rogers and D. Lawrence Kincaid. Communications
 Networks. p.66.

⁴ ศิริชัย ศิริกาบะและ จานง วิบูลย์ศรี. แบบจำลองการสื่อสารเชิง
 ธุเขาของคินเชก. (กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2525) หน้า 55.

จึงเห็นว่าการสื่อสาร เป็นแกนหลักสำคัญของพฤติกรรมมนุษย์ในการ
 อยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์นับตั้งแต่แรกเริ่มจนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งได้มีการพยายาม
 พัฒารูปแบบ ช่องทาง แบบแผน ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ในการสื่อสาร ในการ
 ติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารสนเทศกับบุคคลอื่น ๆ เพื่อที่จะทำความเข้าใจร่วมกัน
 ในความคิดเห็น ความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ และ กฎเกณฑ์
 โดยเฉพาะหากสิ่งที่ต้องการแบ่งปันไปยังบุคคลอื่น ๆ ในสังคมนั้น เป็นที่รู้จักนิเว
 เต็ม หรือไม่เป็นที่รู้จักเลยไม่ว่าจะเป็นแง่มุมธรรมในค่านิยมเชื่อความศรัทธา
 ทัศนคติ หรือความคิดหลักการทางศาสนา ดังเช่นการเผยแพร่คริสตศาสนาใน
 ประเทศไทยนี้ การสื่อสารจากองค์การรับการพัฒนา รูปแบบ กลวิธีการ และการวาง
 แผนริศมเป็นพิเศษ เพื่อการเผยแพร่ การแบ่งปัน การทำความเข้าใจต่อบุคคล
 อื่น ๆ ในเรื่องของหลักความเชื่อ ความศรัทธา จะเป็นที่เข้าใจและยอมรับในหลัก
 ความเชื่อของคริสตศาสนา

การเผยแพร่ศาสนาและปลุกฝังความเชื่อของคริสตศาสนานั้นไม่ใช่
 เป็นการกระทำที่แปลกใหม่ของเหล่าบรรดาคริสตชนเอง นับตั้งแต่อดีตสมัยพระเยซูคริสต์
 จนกระทั่งปัจจุบันก็ได้มีการเผยแพร่และปลุกฝังความเชื่อไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
 อย่างไม่ขาดสาย โดยเฉพาะในทศวรรษที่ผ่านมา มีการปลุกฝังความเชื่อความศรัทธา
 ทางศาสนา ตลอดจนการเผยแพร่ของคริสตศาสนา มากกว่าสมัยใด ๆ ที่ผ่านมา
 โดยเหตุนี้ นิตยสาร Time และ Newsweek จึงให้นามว่าเป็น "ยุคแห่งการ
 เผยแพร่ศาสนา" (Era of Evangelism)⁵

โดยหลักความเชื่อทางคริสตศาสนานั้นถือว่า การเผยแพร่ศาสนา
 หมายถึง การประกาศความเป็นพระเจ้าและพระผู้ไถ่ของพระเยซูคริสต์ ผู้ซึ่งไถ่ทรง

⁵ George Gallup Jr., "Religion in moderation?" (Address given to the 65th general convention of the episcopal church, September 21, 1976).

กระทำให้นุชนับลูกพ้นจากความผิดและอำนาจของความบาป และเข้าร่วมอยู่ในแผนการของพระเจ้า เพื่อนำสรรพสิ่งอยู่ภายใต้การปกครองของพระคริสต์⁶

เจมส์ เอฟ. เองเกิล อธิบายว่า การเผยแพรศาสนาหมายถึง การสื่อสารที่คำนึงถึงการกลับใจใหม่ (เขามาเชื่อในคริสตศาสนา) แต่การก่อให้เกิดการกลับใจใหม่นั้น เป็นความรับผิดชอบของพระเจ้า⁷

เองเกิล ร่วมกับ วิกโก โซการ์ค และเพื่อนร่วมงานในบัณฑิตวิทยาลัยวิทตันไคทำการค้นคว้าวิจัยและสรุปออกมาเป็นแบบจำลองเองเกิล ซึ่งได้แสดงถึงกระบวนการการตัดสินใจยอมรับเชื่อเป็นคริสตชน โดยในที่นี้ถือว่าการเผยแพรศาสนาเป็นความร่วมมือระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า⁸

⁶ Rene' Padilla, "Evangelism and the world", In Douglas, Let the earth hear his voice, p. 122.

⁷ James F. Engel, Contemporary Christian Communications. Its theory and practice. (New York: Thomas Nelson publishers, 1979) p.71.

⁸ Ibid. p.83.

บทบาทของพระเจ้า	บทบาทของผู้สื่อสาร	การตอบสนองของมนุษย์	
การ เปิดเผยโดยทั่วไป		-8 การกระทำถึงอำนาจศักดิ์สิทธิ์	
พิพากษา	ประกาศเผยแพร	-7 มีความรักในพระ กิตติคุณบาง	
		-6 มีความรักพื้นฐานในพระ กิตติคุณ	
		-5 มีความเข้าใจพระ บุคคลที่จัดการ พระกิตติคุณโดยส่วนตัว	
		-4 มีทัศนคติที่คัดค้านการ เป็นคริสตชน	
	เรียบร็องให้คัด	-3 มีความกระหนักรับปัญหาและ	
	สนใจ	-2 คัดสินใจที่จะกระทำ	
ให้การบังเกิดใหม่		-1 สาราภาหยาปและ บอกรับความเชื่อ	
	ชำระให้บริสุทธิ์	ติดตามผล	ชีวิตใหม่
			+1 ประเมินผลการ คัดสินใจภายหลัง
			+2 เขามีส่วนร วมกับคริสตจักร
			+3 เจริญขึ้นในความคิดรวบยอด และพฤติกรรม
		อบรมในทาง	• -สามัคคีธรรมกับพระเจ้า
ธรรม		• -รับผิดชอบในหน้าที่	
		• -มีผลแสดงออกภายใน	
		• -มีผลแสดงออกภายนอก	

แบบจำลองนี้ถือว่าจุดศูนย์กลางของกระบวนการอยู่ที่การถูกสร้าง
ชีวิตใหม่ให้เป็นคริสตชน หรือเป็นการบังเกิดใหม่ (Rebirth) ควบเห่กับชั้นคอน
กาง ๆ ของกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อนจะถึงจุดนี้จึง เป็นชั้นคอนที่ให้เครื่องหมายทึกลบ
และจะทึกลบมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับชั้นคอนนั้น ๆ ห่างจากจุดศูนย์กลางของการเริ่มคน
มีชีวิตเป็นคริสตชนมีมากน้อยเพียงไร ชั้นคอนหลังจากนั้นจึงให้เครื่องหมายขวกจนกระ
ทั่งถึงเวลาอันไม่สิ้นสุด

ในระกัษ -8 เป็นระกัษที่บุคคลยังไม่มีควมรู่ใจ ๆ เกี่ยวของกับ
คริสตศาสนาเลย แต่อาจสามารถระหนักถึงอำนาจอันยิ่งใหญ่ที่อยู่เบื้องหลังธรรมชาติ
ควบจึคสำนึก เป็นคนว่า คิดว่าสิ่งทั้งหลายที่ปรากฏในธรรมชาติหรือการมีอยู่ของสรรพสิ่ง
น่าจะมีผู้สร้าง ผู้ควบคุมอยู่เบื้องหลัง ในชั้นคอนนี้ พระเจ้าทรงเป็นผู้เป็คเผยโคยทั่วไป
ในธรรมชาติ

บุคคลจะรับหรือเข้าใจเนื้อหาสารคริสตชน (Christian message)
จากการประกาศหลักพื้นฐานว่าควบเรื่องพระเจ้า มนุษย์ และพระคริสตเจ้าขึ้นอยู่กับ
ระกัษควมรู่ของพวกเข่า ซึ่งอาจจะจึคอยู่ในชั้นคอน -7 หรือ -6 โยในระกัษนี้
ยังไม่มีควมหมายใจ ๆ ในแง่การนำมาปฏิบัติในวิถีการดำเนินชีวิต (Basic- Life
Style) หรือมีผลกระทบคองแรงจุงใจใจ ๆ

เมื่อบุคคลเริ่มที่จะเข้าใจคองการนำมาปฏิบัติใช้ -5 ก็เริ่มที่จะเป็ค
กว้างออกมากขึ้นและยอมรับคองการ เผยแพร่ศาสนา บุคคลเหล่านี้มีพื้นฐานที่พอเพียงที่จะ
เข้าใจคองค่างกล่าวสอนบางประการในพระคริสตธรรมคัมภีร์ และถ่าหากบุคคลเหล่านี้
ได้รับการช่วยเหลือให้เห็นถึงควมสัมพันธ์ระหว่างหลักคำสอนกับควมคองการพื้นฐาน
และการคองสัการงอยู่ของชีวิต ก็จะทำให้ชั้นคอนนี้ก้าวไปสู่ทัศนคติที่คองการยอมรับเชื่อ
ในพระเยซูคริสต -4

ชั้นคอนนับคั้งแต่ -7 ถึง -4 โยเฉพาะในระกัษ -7 และ -6

เป้าหมายของการสื่อสารคือการเสริมสร้างความเข้าใจในหลักความเชื่อพื้นฐานของศาสนา การเรียกร้องให้ตัดสินใจเชื่อถือเป็นศาสนายังไม่เป็นที่เหมาะสมในระดับขั้นก่อนเหล่านี้ เพราะบุคคลจะต้องเข้าสู่ขั้นก่อนอื่นของกระบวนการตัดสินใจที่พวกเขาจะเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่าพระคริสต์เป็นทางออกสำหรับชีวิตของเขา ขั้นก่อนเหล่านี้เป็นเพียงการปูพื้นเพื่อให้ก้าวไปสู่ขั้นก่อนของการตระหนักถึงปัญหา -3 เท่านั้น

การตระหนักถึงปัญหาเป็นลักษณะที่บุคคลเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างชีวิตในปัจจุบันกับชีวิตในอุดมคติตามที่อธิบายไว้ในพระคริสต์ธรรม ในระดับนี้มีแรงจูงใจมากที่จะทำการเปลี่ยนแปลง จากผลของการที่มีทัศนคติที่คัดค้านการยอมรับพระคริสต์มาก่อน ทำให้เกิดแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนให้สอดคล้องกับทัศนคติใหม่ ในระดับนี้ ผู้สื่อสารมีหน้าที่สนับสนุนให้มีการตัดสินใจเกิดขึ้น เมื่อเกิดการตัดสินใจ -2 และต่อมาได้มีการสารภาพบาปสำนึกผิด มีความเชื่อในพระคริสต์ -1 แล้ว บุคคลนั้นก็จะมีชีวิตใหม่เป็นคริสตชน ซึ่งขั้นตอนนี้เองเกิดและคณะถือว่าพระเจ้าทรงเป็นผู้ให้ชีวิตใหม่ ผู้สื่อสารไม่มีหน้าที่ประการใด ๆ

เมื่อบุคคลก้าวเข้าสู่ความเชื่อความศรัทธาในคริสต์ศาสนาแล้วก็ไม่ได้นิยามความว่า ความสงสัย ความดิ้นรน จะไม่มีโอกาสเกิดขึ้น เพราะบุคคลมีโอกาที่จะทำการประเมินผลของการตัดสินใจใ้ก่อกในภายหลัง +1 กวดยเหตุนี้ผู้สื่อสารจึงจำต้องทำการติดตามผลและนำบุคคลนั้นเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยคริสตจักร +2 สนับสนุน อบรมให้การศึกษา เพื่อให้เขาเชื่อใหม่นี้มีการพัฒนาขึ้นทั้งในทางความคิดรวบยอดและพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งขั้นตอนนี้ไม่มีที่สิ้นสุด ยังคงดำเนินต่อไปตลอดเวลา ⁹

⁹ Ibid. p. 76-82.

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อ ทศนคติ ความมุ่งหมาย และการตัดสินใจ

ในทศวรรษ 1970 นักทฤษฎีจิตวิทยาหลายท่านเห็นพ้องกันว่า บุคคลมีทัศนคติ (หรือนักทฤษฎีบางท่านอาจเรียกเป็นอย่างอื่น) ความเชื่อ เป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคล

เอง เกิด ใ้ใช้ให้ เห็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมดังนี้ว่า

1. ความเชื่อ (Belief-Cognitive Dimension)

เป็นสิ่งที่บุคคลยึดถือว่าเป็นความจริง ควบคู่กับความศรัทธาต่อ เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือการกระทำใด ๆ

2. ทัศนคติ (Attitude-The affective Dimension)

เป็นการประเมินค่าต่อการยอมรับในการกระทำใด ๆ ที่เสนอให้กระทำทั้งในทางดี หรือในทางลบโดยสอดคล้องกับความเชื่อที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมใดสภาพแวดล้อมหนึ่ง

3. ความมุ่งหมาย (Intention-Behavioral Dimension)

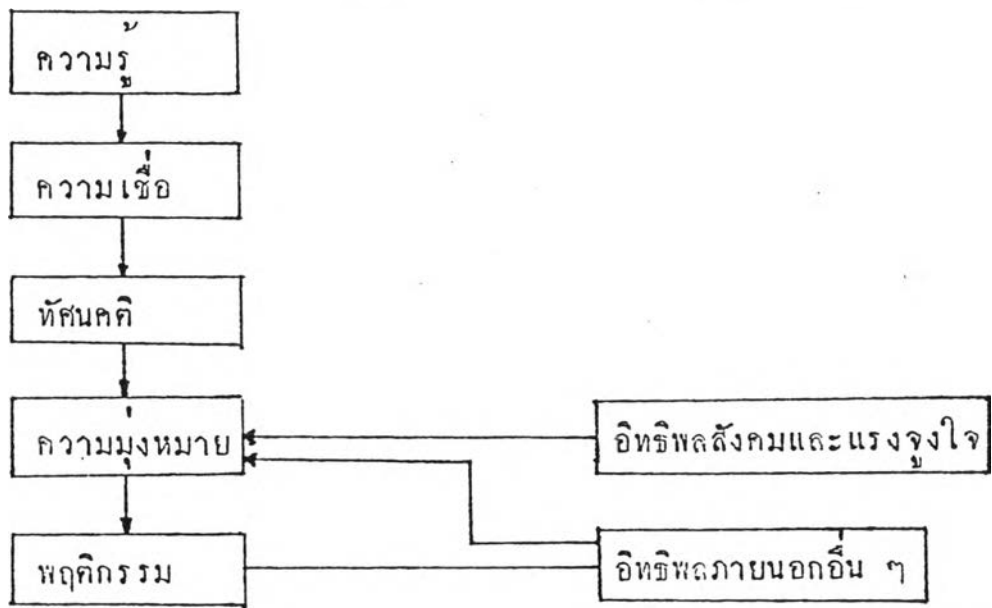
โอกาสที่จะเกิดการกระทำโดยขึ้นอยู่กับความเชื่อและทัศนคติ

เอง เกิดถือว่า ในที่นี้ทัศนคติถูกกำหนดให้มีลักษณะ เป็นการกระทำมากกว่าที่จะเป็นตัวถูกกระทำ (Object) เพราะว่ามี การวิจัยที่พิสูจน์ไว้ว่า การที่บุคคลหนึ่งมีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยทั่วไป ไม่จำเป็นที่จะต้องนำไปสู่การกระทำ

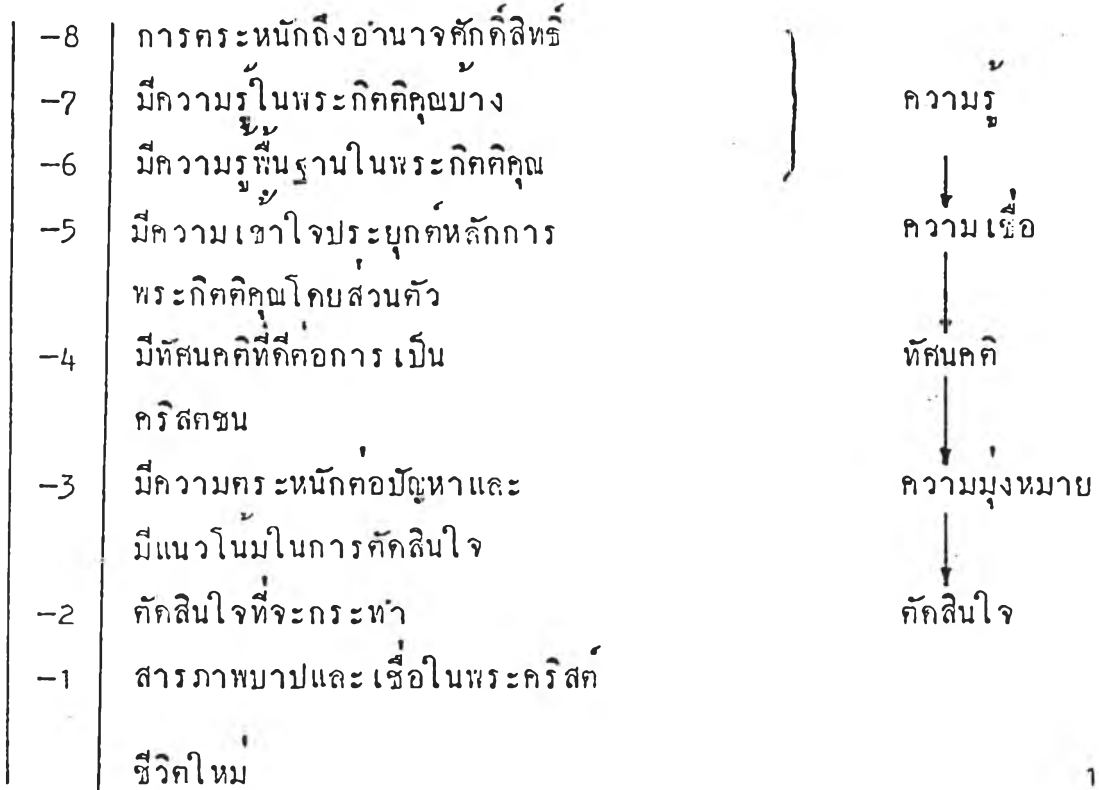
ที่สอดคล้อง เสมอไป นอกจากนี้พฤติกรรมที่พบว่ามีลักษณะสอดคล้องกับทัศนคติก็พบในการวิจัยที่ให้อุคสนใจในผลที่ได้ออกมาในสถานการณ์เจาะจงเท่านั้น

มาร์ติน พิช เบียน เสนอว่า การกกดทับทางสังคมรวมกันกับแรงจูงใจของบุคคลจะคองนำมารวมในการพิจารณาทำนายแนวโน้มการ เกิดพฤติกรรมควยแบบจำลองพิช เบียน เสนอให้เห็นว่า แต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ความเชื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในแบบจำลองนี้ อย่างไรก็ตามความเชื่อก็ยังมีพื้นฐานมาจากความรู

ทัศนคติและความมุ่งหมายต่างก็เป็นผลมาจากความเชื่อ ทัศนคติเป็นการประเมินค่าสิ่งทีคนยึกถืออยู่นั้นเป็นความจริง และความมุ่งหมายเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะกระทำคามความเชื่อนั้น ๆ ทั้งนี้ถ้าให้ทุกสิ่งคงที่ การเปลี่ยนแปลงความเชื่อก็จะนำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและความมุ่งหมาย ซึ่งจะนำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมในที่สุด

เมื่อนำแบบจำลองของพิช เบียนและ แบบจำลองของ เอง เกิดมาเปรียบเทียบกันแล้วจะไ้รูปแบบจำลองกระบวนการความเชื่อ ทัศนคติ ความมุ่งหมาย และการ ทัศนใจ เป็นคริสตชนดังนี้

ในด้านความรู้พื้นฐานจำเป็นสำหรับบุคคลในอินที่จะส่งผลต่อไปถึงขั้นการตัดสินใจนั้น อย่างน้อยที่สุดจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ในประเด็นสำคัญของหลักคริสตศาสนา 5 ประการ ทั้งนี้คือ

1. มีพระเจ้าพระผู้สร้างเพียงองค์เดียว ผู้ซึ่งดำรงอยู่ในเทศะและภาวะ (Space and Time)

---

10 James F. Engel. Contemporary Christian Communication.
pp. 178-184.

2. มนุษย์ โดยการกระทำที่บาปและไม่เชื่อฟังพระองค์ จึง
 โศกเศร้าความสัมพันธ์กับพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ ซึ่งผลทำให้มนุษย์ถูกพันธนาการจากความบาป และต้องดำรงชีวิตที่แสวงหาตนเอง (Self-Seeking Life)
 ไม่มีโอกาสที่จะติดต่อสื่อสารกับพระเจ้าด้วยตนเอง

3. พระเยซูคริสต์เป็นพระบุตรของพระเจ้า เคยอาศัยอยู่ใน
 โลกนี้ในสภาพเนื้อหนังและโดยความตายและการฟื้นคืนพระชนม์ ของพระองค์ทำให้
 มีหนทางเพียงหนทางเดียวในการ เสริมสร้างความสัมพันธ์กับพระเจ้าขึ้นมาใหม่

4. พระคริสตธรรมเป็นศีลธรรมที่มีอยู่ใน การ เป็นพยาน

5. การรื้อฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์จำเป็นที่
 มนุษย์จะยอมรับของประทานจากพระเจ้าอันนี้ในแง่ที่พระเจ้า เป็นผู้ที่ทรงจักเตรียม
 ใน ¹¹

และในความรู้พื้นฐานสำคัญอัน เป็นหัวใจหลักใหญ่ของคริสตศาสนา
 ทั้ง 5 ประการดังกล่าวสามารถแยกออกมาให้เห็นชัดเจนเพิ่มขึ้นเป็น 18 ประเด็น
 อันใดแก่ พระเจ้าเป็นผู้สร้างสารพัดสิ่ง, พระเจ้าทรงอยู่ทุกหนทุกแห่ง, พระเยซู
 คริสต์เป็นพระบุตรของพระเจ้า, พระเจ้าทรงเนรมิตสร้างโลก, ไม่สามารถมองเห็น
 พระเจ้าด้วยตาเปล่า, พระเจ้ามีอำนาจเหนือผี, พระเจ้าทรงรักเราเป็นส่วนตัว,
 พระเจ้าทรงรับฟังและตอบสนองใจ, พระเจ้าทรงเป็นวิญญานแตกต่างจากมนุษย์
 ที่มีรูปร่าง เลือดเนื้อ และวิญญาน, ความบาปคือการไม่เชื่อฟังพระเจ้า, มนุษย์
 ทุกคนมีความบาป, ความรอดจากบาปคือการที่พระเจ้าทรงช่วยให้พ้นจากความบาป,
 พระเยซูทรงช่วยให้เรารอดพ้นจากความบาป, มนุษย์จะรอดจากความบาปโดยการเชื่อวางใจ
 ในพระเจ้า, พระเยซูทรงรักทุกคน, พระคริสตธรรมคัมภีร์คือพระธรรมคำสั่งสอน
 ของพระเจ้า, คริสเตียนคือสาวกของพระเยซู, และ ตัวเราเองโดยส่วนตัวต้อง
 คำนึงถึงเรื่องพระเจ้า ความบาป และความรอดความบาปเสมอ

11
 Ibid. p. 76.

อย่างไรก็ตาม เองเถิดกล่าวว่า เป็นการยากที่จะกำหนดระดับ ปริมาณความรู้ที่แน่นอนอันจะทำให้บุคคลย้ายจากชั้นตอน -8 ถึง -6 ไปสู่ชั้นตอนอื่นได้ เพราะบางคนมีความรู้ เพียงจำกัดก็สามารถย้ายไปสู่ชั้นตอนอื่นได้ ในขณะที่บางคนมีความรู้มากแต่ก็ยังไม่สามารถย้ายไปสู่ชั้นตอนอื่นได้ กวดยเหตุนี้ การที่บุคคลมีความรู้ในเนื้อหาของ คริสต์ศาสนา มากก็ไม่จำเป็นว่าบุคคลนั้นจะต้องมีความเชื่ออย่างแน่นอน ความเชื่อจึง มีความหมายมากไปกว่าการ เป็น เพียงกระบวนการที่ต่อเนื่องจากความรูทาง กานสติปัญญา แต่ยังขยายรวมหมายถึง โลกทัศน์ที่บุคคลกำหนดวิถีทางการมองชีวิตของตนเอง นั่นจึง หมายถึงว่า ความเข้าใจทาง กานสติปัญญาจำเป็นตอต้องมีแรงจูงใจรวมจึงจะ เกิดการกระทำ กวดยเหตุนี้ ความเข้าใจในการนำพระกิตติคุณมาปฏิบัติใช้ จึง เป็นชั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการนี้¹²

และอย่างน้อยที่สุดก่อนที่บุคคลจะยอมรับความเชื่อ เป็นคริสเตียนควร จะตระหนักหรือยอมรับสิ่ง เหล่านี้ เป็นความจริงส่วนตัวในชีวิตของเขาเอง อันใดแก ยอมรับหรือ เชื่อว่า มีพระเจ้าสูงสุดเพียงองค์เดียว, พระเจ้าทรง เป็นบุคคลสำคัญ สูงสุดในชีวิตของตนเอง, ปัญหาความทุกข์ยากส่วนใหญ่ในโลกนี้เกิดจากมนุษย์, ตนเอง เป็นคนบาปคนหนึ่ง, ในฐานะคนบาปตนเองจะต้องถูกลงโทษจากการ เป็น คนบาป, พระเยซูคริสต์ทรงพระชนม์ชีพในปัจจุบัน, ปัญหาต่าง ๆ จะลดลงไ้ถ้าเชื่อ ในพระเยซู, มีพระเยซูเท่านั้นที่ช่วยไ้ตนเองหลุดพ้นจากบาปได้ในวันนี้, พระ- คริสต์ธรรมคัมภีร์ เปิดเผยความจริงสูงสุดเรื่องพระเจ้า, และ คำกล่าวสอนใน พระคริสตธรรมคัมภีร์ สามารถนำมาปฏิบัติใช้ ได้เป็นอย่างดีในชีวิตประจำวันของตนเองและของผู้อื่นในทุกวันนี้

ทัศนคติหรือการประเมินค่าในทางที่ดีคือปฏิบัติตามเนื้อหาคริสตศาสนา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือคริสเตียนนั่นเอง เป็นสิ่งจำเป็นในชั้นตอนต่อมา เพราะเป็นตัวกำหนด การเปิดรับต่อคริสตศาสนามากขึ้น วิกโก โชการ์ค ได้เสนอว่า ทัศนคติที่สามารถสร้าง การเปิดยอมรับต่อคริสตศาสนามากขึ้นได้แก่ เห็นว่า เป็นประโยชน์, ฉลาด, สำคัญ, นานับถือ, รักชาติ, มีความมอทน, รักเพื่อนบ้าน, มีความสุข, มีความร่าเริง, เป็น มิตรที่ดี, มีเพื่อนฝูงมาก ซึ่งในทำนองเดียวกันทัศนคติในทางตรงข้ามจะก่อให้เกิด การต่อต้านมากขึ้นก็ได้ เว้นไว้แต่เรื่องความร่าเริงและความยากจนที่ควรมีความเป็น กลาง

เอง เกลิ เสนอว่า สื่อที่จะใช้ในการสื่อสารนั้นขึ้นอยู่กับขั้นตอนของกระบวนการยอมรับความเชื่อ กลวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมักเป็นการใช้สื่อมวลชนมา ในการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและทัศนคติ ส่วนการกระตุ้นให้กลับใจใหม่นั้นโดยทั่วไป มาจากการสมทนาที่เผชิญหน้าระหว่างบุคคลซึ่งนั่นก็หมายความว่า การใช้สื่อมวลชน ผสมผสานกับสื่อบุคคลควรจะมีอยู่ในกลวิธีการสื่อสารโดยทั่วไปซึ่งการใช้สื่อใดสื่อหนึ่ง เพียงสื่อเดียวโดยปราศจากอีกสื่อหนึ่งมักจะไร้ประสิทธิภาพ¹³

¹³ James F. Engel. Contemporary Christian Communications.

ซึ่งเมื่อนำคุณสมบัติของทั้งสี่มวลชนและสี่บุคคลมาเปรียบเทียบกับกระบวนการยอมรับความเชื่อแล้วจะมีลักษณะดังนี้

		สี่มวลชน	สี่บุคคล
-8	การตระหนักถึงอำนาจศักดิ์สิทธิ์	ความรู้ ↓ ความเชื่อ ↓ ทัศนคติ ↓ ความมุ่งหมาย ↓ ศรัทธา	----- ----- ----- ----- ----- ----- ----- -----
-7	มีความรู้ในพระภคคิณบ้าง		
-6	มีความรู้พื้นฐานในพระภคคิณ		
-5	มีความเข้าใจประยุกต์หลักการพระภคคิณโดยส่วนตัว		
-4	มีทัศนคติที่ถือการเป็นคริสตชน		
-3	มีความตระหนักต่อปัญหาและมีแนวโน้มในการศรัทธา		
-2	ศรัทธาที่จะกระทำ		
-1	สารภาพบาปและยอมรับความเชื่อเป็นคริสเตียน		
ชีวิตใหม่			
+1	ประเมิณผลภายหลังการศรัทธา		
+2	เขามีส่วนร่วมกับคริสตจักร		
+3	พัฒนาขึ้นในความเชื่อรวมยอดและพฤติกรรม		
●			
●			

ในชั้นตอน -8 ถึง -4 นั้น เป็นชั้นตอนที่บุคคลเป็กรับขอมล
 ทางการ ๆ เพื่อทำความเข้าใจในคริสตศาสนา ตลอดจนประเมินค่า ในชั้นตอนนี้
 สื่อมวลชน เป็นสื่อสำคัญหน้าสื่ออื่น ในการให้ความรู้สร้างความเชื่อและทัศนคติที่
 แต่เมื่อเข้าสู่ชั้นตอน -3 เป็นคนไปสื่อบุคคล เป็นสื่อที่สำคัญมากในการโน้มน้าวใจ
 สร้างความมุ่งหมายให้มีการตัดสินใจยอมรับความเชื่อ

เมื่อถึงชั้นตอน +1 บุคคลจะหาสารสนเทศเพื่อย้ำการตัดสินใจ
 ใจของตนที่ใคร่กระทำการไปในครั้งแรก ในชั้นตอนนี้จะมียลออกมาสองลักษณะ

1. หึงพอใจเมื่อเปรียบเทียบกับชีวิตก่อนที่จะเชื่อซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนิน
 ชีวิตต่อไป 2. สับสน เนื่องด้วยเกิดความสงสัยหรือดูเหมือนจะมีทางเลือกอื่น ๆ
 ที่น่าหึงพอใจมากกว่านี้ ชั้นตอนนี้สื่อบุคคลหรือผู้เผยแพร่ยังมีความสำคัญอยู่ที่จะหนุน
 ใจ ชี้แจง แนะนำแนวทางปฏิบัติ ให้สารสนเทศที่มากขึ้น ย้ำการตัดสินใจที่นำไปในตอน
 แรกและศึคความผล¹⁴

เมื่อก้าวเข้าสู่ชั้นตอนอื่น +2 จนถึงชั้นตอนที่ไม่น่าดีใจเอง เกิด
 ก็ยังคงเสนอว่า หลักการอันเดียวกันของสื่อมวลชนและสื่อบุคคลในชั้นตอนแรก ๆ ก็
 ยังคงใช้การได้ กล่าวคือสื่อมวลชนให้ความรู้ทางธรรม สร้างความเชื่อและทัศนคติ
 เพิ่มพูนในการสร้างความเจริญขึ้นในความดีกรวยบอกร ส่วนสื่อบุคคลนั้นมีความสำคัญ
 ต่อการกระตุ้นให้มีการตัดสินใจที่จะมีพฤติกรรมใด ๆ สอดคล้องกับความรู ความดีกร
 วยบอกรในทางธรรม สื่อมวลชนและสื่อบุคคลก็ควรที่จะให้ความรู้กันไป¹⁵

¹⁴ Ibid. pp. 218-219.

¹⁵ Ibid. pp. 243-262.

การสื่อสารในเรื่องใด ๆ ก็ตาม นักวิชาการโดยส่วนใหญ่เห็นพ้องตรงกันว่า การสื่อสารจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการส่งข่าวสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ โดยผ่านช่องทางใดช่องทางหนึ่ง และเป็นที่เข้าใจใจของผู้รับ ซึ่งการสื่อสารนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ สองประการ การสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารมวลชน

1) ช่องทางการสื่อสารมวลชน (Mass media channel)

เป็นวิธีการถ่ายทอดสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนทั้งหมด อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งแหล่งสารอาจจะเป็นจำนวนบุคคลเพียงหนึ่งหรือสองสามคนที่จะส่งสารสนเทศไปยังผู้รับสารจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และแพร่กระจายสารสนเทศ ตลอดจนสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่บุคคลมีอยู่ได้¹⁶

2) ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal channel)

เป็นการติดต่อระหว่างบุคคลกับบุคคลเพื่อที่จะถ่ายทอดสารสนเทศระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลมีอิทธิพลมากกว่าสื่อมวลชนในแง่การโน้มน้าวใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความคิด และพฤติกรรม ซึ่งโรเจอร์สและชูเมกเกอร์ได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของสื่อมวลชน และสื่อบุคคลดังนี้¹⁷

¹⁶Everette M. Rogers and Floyd F. Shoemaker. Communication of Innovation (2nd ed). (New York: The free press, 1971), p.145.

¹⁷Everette M. Rogers and L. Svenning, Modernization among peasants: The impact of communication (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1969), p. 125.

ลักษณะของการสื่อสาร	สื่อมวลชน	สื่อบุคคล
1. การไหลของข่าวสาร	ทางเดียว	สองทาง
2. ระยะเวลาในการส่งสารไปถึงผู้รับ จำนวนมาก	น้อย	มาก
3. ความถูกต้องของสารเมื่อไปถึงผู้รับ จำนวนมาก	มาก	น้อย
4. ความสามารถในการเลือกผู้รับสาร	น้อย	มาก
5. ความสามารถในการจัดการเลือก ของผู้รับสาร	น้อย	มาก
6. ปริมาณการสื่อสารย้อนกลับ	น้อย	มาก
7. ผลที่อาจเกิดขึ้น	โคความรู	การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ซึ่งเมื่อสรุปจากการวิจัยของโรเจอร์สแล้วสื่อที่ใช้สำหรับการ
เผยแพร่ นั้นมีอยู่ 2 ชนิด คือ สื่อมวลชนและสื่อบุคคล สื่อมวลชนมีความสำคัญในแง่
การเพิ่มพูนความรู้และก่อให้เกิดความตระหนักกับทราบ ส่วนสื่อบุคคลช่วยในการ
โน้มน้าวใจให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติและเกิดการยอมรับ¹⁸

ออฟแลนคและคณะกล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล
(Interpersonal Communication) มีความสัมพันธ์ในการโน้มน้าวใจใน
ลักษณะหนึ่ง คือการประชุมกลุ่มหรือการรวมกันเป็นกลุ่มของสมาชิก โดยที่แนวโน้มใน

¹⁸ Everette M. Rogers and Floyd F. Shoemaker. op.cit.,
p. 252.

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับสารหรือของกลุ่มเป้าหมายจะได้รับอิทธิพลจากการรวมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มด้วยกัน และจากการพบปะสังสรรค์ด้วยกัน ดังนั้นอิทธิพลของการรวมกลุ่มของสมาชิกจึง เป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมขึ้น¹⁹

สาเหตุที่สื่อบุคคลเชื่อถืออ่านบทความการโน้มน้าวใจนั้น พอล ลาซาเรลล์ กับคณะได้เสนอความเห็นว่

1. การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างง่าย ๆ ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับ เป็นการบังเอิญโดยไม่ได้ตั้งใจ การจะหลีกเลี่ยงการสนทนาหรือรับฟัง เป็นไปได้ยากกว่าการรับฟังจากสื่อมวลชน การรับฟังสื่อมวลชนนั้นอาจหลีกเลี่ยงไม่รับฟัง เนื้อหาที่ขัดแย้งกับความคิดเห็นของคนหรือเรื่องที่คนไม่สนใจก็ได้
2. การศึกษาคือสื่อสารในลักษณะเผชิญหน้า เปิดโอกาสให้สามารถซักถามเนื้อหาได้ หากผู้สื่อสารได้รับการคัดค้านจากผู้ฟัง ของคน ก็อาจสามารถเปลี่ยนเรื่องสนทนาไปเป็นอีกแบบหนึ่งก็ได้
3. ความสัมพันธ์โดยตรงของบุคคลที่เกี่ยวกับการสื่อสารแบบเผชิญหน้านี้ช่วยสนับสนุน เนื้อหาที่ผู้รับสารยอมรับและโต้แย้ง เนื้อหาที่ผู้รับสารไม่ยอมรับ
4. ผู้รับสารบางคนมักจะเชื่อในข้อคิดเห็นและทัศนะของผู้ที่เขารู้จักและนับถือมากกว่าจะเชื่อถือบุคคลที่เขาไม่รู้จักมาศึกษาคือสื่อสาร กอ
5. ในการศึกษาคือสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น บางครั้งผู้ทำการสื่อสารอาจประสบผลสำเร็จความมุ่งหมายของคนโดยไม่ได้มีการโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารยอมรับ

---

¹⁹ Carl I. Hovland, Irving I. Janis, and Harold H. Kelley. Communication and persuasion. (New Haven: Yale university press, 1953), p.134.

ทัศนคติของเขา²⁰

โรเจอร์สกล่าวว่าในชั้นการตัดสินใจนั้น ผู้ส่งสาร เป็นสิ่งสำคัญในการโน้มน้าวใจมาก โดยต่ำกว่าว่าผู้ส่งสารมีคุณสมบัติคือไปนี้ก็จะยิ่งสนับสนุนความน่าเชื่อถือมากขึ้น²¹

1. ผู้ส่งสารที่มีความน่าเชื่อถือมากจะทำให้สารสนเทศเป็นที่โน้มน้าวใจมากกว่าผู้ส่งสารที่ไม่น้อย ความน่าเชื่อถือนั้นประกอบด้วย

- 1) ความเชี่ยวชาญ (Expertness)
- 2) ความเป็นที่น่าเชื่อถือ (Trustworthiness)

ส่วน เบอร์โลสและคณะได้เสนอว่าความน่าเชื่อถือนั้นประกอบด้วย

ก. ปัจจัยด้านความปลอดภัย (Safty)

คล้ายกับความซื่อสัตย์ ซึ่งมีองค์ประกอบในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ ความคล้ายคลึงกันกับผู้รับสาร มีความเป็นมิตร โอบอ้อมอารี มีความอดกลั้น สุขุม สุภาพ ไม่เห็นแก่ตัว เป็นต้น

ข. องค์ประกอบด้านคุณวุฒิ (Qualification)

ซึ่งคล้ายกับองค์ประกอบด้านเชี่ยวชาญ เป็นคุณสมบัติอิสระของผู้สื่อสาร ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านความปลอดภัยหรือความคล่องตัว ซึ่งอาจพิจารณาได้จาก การฝึกอบรม มีประสบการณ์ มีคุณสมบัติเฉพาะ มีทักษะ มีความรู้ เป็นผู้มีความสามารถ เป็นผู้มีความสามารถเป็นผู้ เป็นคน

²⁰ Charles R. Wright. Mass communication. (New York: Random House, inc., 1959). pp. 62-63.

²¹ Rogers and Shoemaker. Communication of Innovations. pp. 210-212.

ค. องค์ประกอบด้านความคล่องตัว (Dynamism)
เป็นการพิจารณาของผู้รับสารต่อผู้ส่งสารว่าคล่องตัวหรือไม่ โดยอาจดูจากความแข็ง
ขันในการทำงาน มีความหนักแน่น เป็นคนเปิดเผย มีความกล้า เป็นคนว่องไว มี
สุขภาพแข็งแรง²²

2. ผู้ส่งสารที่มีความคล้ายคลึงกับผู้รับสาร (Homophily)
เช่นความเข้าใจร่วมกัน ภาษาเดียวกัน ทัศนคติ ความเชื่อ สภาพความเป็นอยู่ การ
ศึกษา รายได้ใกล้เคียงกัน จะทำให้ได้รับความเชื่อและโน้มน้าวใจไ้มากกว่า

3. ผู้ส่งสารที่มีอำนาจมากจะทำให้สารสนเทศนั้น ๆ ได้รับความ
เชื่อถือมากและยอมรับมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้วิจัยพบคุณสมบัติของผู้ส่ง
สารต่าง ๆ กัน ดังนี้ว่า

ถ้าเนื้อหาของผู้ส่งสารมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ปรากฏเป็นจริง
ผู้ส่งสารก็จะได้รับความเชื่อถือมากขึ้น²³

ผู้ส่งสารที่มีความเรียบร้อยจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าการเป็น
คนช่างพูด จากการศึกษาของ ไวส์ และ ไทน์ พบว่า ความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ
ต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติมากกว่าการเป็นคนช่างพูด ซึ่ง ไวส์ เองสรุปว่า การเป็น
คนช่างพูดไม่เป็นส่วนสำคัญในการจูงใจคนเลย²⁴

²² อ่างใน วิศนุ สุวรรณเพิ่ม. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ.
(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523), หน้า 105.

²³ William, . McGuire, "Persuasion, Resistance, and Attitude
Change, "In handbook of communications, ed.Ithiel de pool, et al. (New York:
Rand Mc Nally college publishing company, 1973), p.230.

²⁴ W.Weiss and B.J.Fine, "The effect of indulged aggressiveness
on opinion change," Journal of abnormal and social psychology 52 (1956) p. 109-
114.

ผู้ส่งสารที่มีความสุขุม สามารถสร้างความน่าเชื่อถือมากกว่าการ
เป็นผู้ส่งสารที่ไว้วางใจ²⁵

สำเนียงและพื้นฐานทางภาษาต่างกันจะก่อให้เกิดผลกระทบทำให้
เกิดความเชื่อถือที่ต่างกันต่อผู้ส่งสาร²⁶

พรสิทธิ์ พิธชนานุรักษ์ ศึกษาการเปรียบเทียบความแตกต่าง
เกี่ยวกับความเชื่อถือของผู้ส่งสารและองค์ประกอบความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารพบว่า

- ผู้ส่งสารที่มีอายุน้อยมีความน่าเชื่อถือต่ำกว่าผู้ส่งสารที่มีอายุมาก
- ผู้ส่งสารที่เป็นเพศหญิงมีความน่าเชื่อถือต่ำกว่าที่เป็นเพศชาย
- ผู้ส่งสารที่ไม่แต่งเครื่องแบบมีความน่าเชื่อถือต่ำกว่าที่แต่งเครื่อง

แบบ

- ผู้ส่งสารที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ทองถิ่นเข้าร่วมในการประชุมชี้แจงมีความ
น่าเชื่อถือต่ำกว่าผู้ส่งสารที่มีเจ้าหน้าที่ทองถิ่นเข้าร่วมใน
การประชุมชี้แจง
- เมื่อเรียงลำดับความสำคัญของอิทธิพลตัวแปรดังกล่าวข้างต้นจะได้อันดับ
ดังนี้ ตามลำดับจากมากไปน้อย
การมีเจ้าหน้าที่ทองถิ่นเข้าร่วมประชุมชี้แจง
การแต่งเครื่องแบบ
การเป็นผู้มีอายุมาก
และการเป็นเพศชาย

²⁵ L. Festinger and N. Maccoby, "On resistance to persuasive Communications." Journal of abnormal and social psychology 68(1964): 359-366.

²⁶ R.C. Adams and S. Takura, "A quasi-experimental study of some effects of accented speech on perceptions of credibility," p. 243.

องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณสมบัติในตัวผู้ส่งสาร พบตัวแปรที่มีนัยสำคัญ ดังนี้ การมีความรอบรู้ มีความชำนาญ มีการศึกษา มีความสามารถ มีประสบการณ์ ใฝ่รับการฝึกฝนมา เป็นผู้มีความรู้ในเรื่งนั้น มีไหวพริบ ชอบเร่งรีบ เป็นคนเด็ดเดี่ยว ใจเย็น และมีมารยาท

องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึกปลอดภัย ประกอบด้วยตัวแปรทั้งนี้ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไหวพริบ มีมารยาท ใจเย็น ค่อนข้างขี้สับสน มีชั้นดี และเรียบร้อย

องค์ประกอบเกี่ยวกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Unity Factor) ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมิตร ไม่ขัดคอคน นาคบ เมตตา เป็นคนเปิดเผย และเป็นกันเอง

องค์ประกอบเกี่ยวกับความคล่องแคล่ว (Dynamism Factor) ประกอบด้วย การเป็นคนองอาจ เป็นคนเด็ดเดี่ยว มีความไว้วางใจในการตัดสินใจ มีไหวพริบ และเป็นคนขี้ขัง²⁷

---

²⁷ พรสิทธิ์ พงษ์นารักษ์, "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร: การศึกษาความคึกเห็นของเกษตรกรในเขตรังสิต" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า จ.

A.E. Norrish   กล่าวว่าคุณนาคริสเตียนหรือผู้รับใช้พระเจ้านั้น
ควรมีลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เป็นผู้ใหญ่ทางจิตวิญญาณ (หรือมีวุฒิภาวะทางจิตวิญญาณ)

กล่าวคือมีลักษณะ

1. มีบุคลิกภาพที่มั่นคง

– มีจิตใจที่แน่วแน่ ไม่แบ่งฝักฝ่าย ควบคุมอารมณ์

ความเป็นพระเจ้าและความเป็นนายเหนือชีวิตอย่างสมบูรณ์ของพระคริสต์

– มีจิตใจที่ไม่เป็นทุกข์กังวล มีความมั่นใจว่าพระคริสต์

ทรงห่วงใยดูแลในชีวิตประจำวัน

– มีจิตใจที่ไม่ซุนซ่องหมองใจ ไม่ร้องกล่าวหาพระเจ้า

แคว้งใจหนทางของพระเจ้าถึงแม้จะไม่สามารถอธิบายได้

– มีจิตใจที่ไม่หวั่นไหว มุ่งมั่น และเชื่อถือได้

2. มีความสัตย์ซื่อ

มีความหมายดี มีความจริงใจในคำพูด มีความรับผิดชอบ

ในหน้าที่การงาน มีความสุจริตในเรื่องการเงิน ไม่มีการเสแสร้งใจ ๆ

3. มีวิจรรย์ญาณ

มีความหมายถึงความสามารถในการแยกแยะความถูกต้อง

และความผิด จิตสำนึกในการแยกแยะความดีและความชั่ว

ความเชื่อ

1. มีนิมิตที่จะนำผู้อื่นได้

หมายถึงความไม่เกรงกลัวต่อแรงกดดันรอบข้าง แต่

สามารถรอคอยและตั้ง เกตุหนทางหรือวิธีของพระเจ้าไว้สำหรับทางออกของปัญหา

ทั้งยังต้องมีความสามารถในการชี้แนะผู้อื่นและให้ความมั่นใจแก่ผู้อื่นได้

2. มีกำลังใจ ซึ่งประกอบไปด้วย ความอดทน ความพากเพียร และ ความอดุสาหะ

– ความอดทน ใญ่ถูกอธิบายในลักษณะที่ยังมีการกระทำ คุณงามความดีต่อไปถึงแม้ว่าจิตใจของเราไม่อยากจะกระทำแล้ว เป็นการกระทำใน ลักษณะความตั้งใจสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึก

– ความอดุสาหะ Perseverance ผู้เผยแพร่ว่าเป็น ต้องมีความอดุสาหะกับคนโดยทั่วไป ไม่มีความปรารถนาที่จะตำหนิใครๆ แต่มีความ ประสงค์ตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมแก้ปัญหาของคนเหล่านั้น เพื่อช่วยเหลือพวกเขาด้วย จิตใจที่เข้าใจ ให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถจัดการกับปัญหาของพวกเขาได้

– ความเด็ดเดี่ยว Resolution มีกำลังใจในสิ่งที่ คนคัดลนใจลงไป และตั้งใจแน่วแน่

3. มีความเชื่อมั่น Confidence

หมายถึงความไม่ยอมแพ้ออกความกตค้น ความห่อแท้ ความหายแพ หรืออคความหมกหมวัง เขาอาจจะคงเผชิญกับความรู้สึกกตค้นทาง ๆ เหล่านี้ แต่การเผชิญกับสิ่งเหล่านี้ เขาคงตระหนักถึงความตั้งใจประสงค์ และตระหนักซึ่ถึงชัยชนะของพระคริสต์และตั้งมั่นในพระองค์

เต็มเต็มด้วยพระวิญญาณบริสุทธิ์ Spirit-Filled

มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความลอมใจ Humility อธิบายในลักษณะดังนี้ว่า

– ไม่ตั้งความหวังในการแสวงหาเกียรติยศหรือชื่อเสียง

ใจ ๆ

- มีความอ่อนน้อมแห่งจิตวิญญาณ อันเป็นลักษณะตรงข้ามกับลักษณะจิตวิญญาณของมนุษย์ที่เบียดเบียนตามธรรมชาติ ซึ่งอธิบายในลักษณะการยอมรับต่อการวิพากษ์วิจารณ์ คนธรรมดาสามัญสามารถที่จะเข้าถึงได้อย่างง่ายในอันที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นใด ๆ มีความอดทนต่อคณะกรรมการ มีการใช้อ่านาคับ ความอ่อนสุภาพ มีความประสงค์ที่จะยกฐานะผู้ที่อยู่ต่ำกว่าด้วยความตั้งใจ

- ระวังถึงอยู่เสมอว่า ถึงแม้มีความพยายามกระทำที่ดีที่สุด ก็อาจที่จะถูกผู้อื่นปฏิเสธได้ ไม่มีโอกาสที่จะเป็นที่ยอมรับของคนทั้งหมด สิ่งที่อยู่แยกแทรกกระทำดีเป็นเพราะหน้าที่ ไม่ใช่เป็นสิ่งแสวงหาผลประโยชน์ แต่เพื่อพระเจ้า

2. ความรัก Love

ผู้เผยแพรหรือผู้ประกาศจำเป็นต้องมีลักษณะการเอาใจใส่ต่อ "ฝูงแกะ" ของเขาเป็นอันคับแค้น ซึ่งจำเป็นต้องมีจิตใจที่ให้ความรักอ่อนโยน และ รักที่จะให้บริการ²⁸

ดร. ฮาร์วาร์ด จี. เฮนทริกซ์ ประธานกรรมการภาควิชาคริสเตียนศึกษาของวิทยาลัยพระคริสตธรรมคัลลิสต์ เสนอว่า ผู้นำคริสเตียนควรจะมีลักษณะ เป็นคนมีมานะ มีชีวิตส่วนตัวคงเส้นคงวา ควบคุมชีวิตตนเองได้ เป็นแบบอย่างที่ดีเสมอคนเสมอปลาย มีจิตใจที่เข้มแข็งหนักแน่น มีน้ำใจเป็นบุรุษ มีน้ำใจในตนเอง ไม่มีอคติ รู้จักใคร่ครวญมองการณ์ไกล เป็นคนสอนง่าย มีความเชื่อ ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีความสอดคล้องกับลักษณะผู้นำคริสเตียนที่ A.E. Norrish เสนอเอาไว้โดยไม่แตกต่างกัน²⁹

²⁸ A.E. Norrish. Christian Leadership. (Manila: OMF. Publishers, 1983) pp. 5-12.

²⁹ ฮาร์วาร์ด จี. เฮนทริกซ์. หลักการเป็นผู้นำ. (กรุงเทพฯ: องค์การประกาศพระคริสตแก่นักศึกษาและมวลชนในประเทศไทย, 2523) หน้า 2-9.

กิเรก ไพรม ได้เสนอลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะกิ่งกวางข้างคนควยเช่นกัน นั่นคือ จะต้องสามารถเป็นแบบอย่างได้ สอนได้ เป็นผู้รับใช้ นอกจากนั้นเขายังได้หลักจากพระคริสตธรรมอธิบายว่า จะต้องประกอบไปควย ชื่อเสียงที่ดีทั้งภายในคริสตจักร และในหมู่ที่ยังไม่เป็นคริสเตียน มีอุปนิสัยที่ดีพร้อม บังคับใจตนเองได้ มีวุฒิภาวะทางจิตวิญญาณ ชีวิตในครอบครัวมีความเป็นระเบียบ ถ้าเป็นผู้สมรสแล้วควรครองการเป็นคริสเตียนควย บอมนุทิศตัวต่อคริสเตียนคนอื่น ๆ³⁰

คณะซีเอ็มเอ็มอีซันโคยกองคริสเตียนบรรณศาสตร์ ได้เสนอลักษณะผู้นำคริสเตียนที่ไม่แตกต่าไปจากคนอื่น ๆ กิ่งข้างคน นอกจากเสียว่าได้เพิ่มเติมรายละเอียดบางประการในการปฏิบัติคือ จะต้องระวังรักษาสุขภาพให้แข็งแรง แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ต้องมีความรกรความเข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ จิตใจ และวิธีเขาถึงจิตใจของหมู่ชนที่ตนเกี่ยวข้องของควย และรู้ถึงวิธีจัดตั้งโครงการต่าง ๆ³¹

³⁰ กิเรก ไพรม. หลักการเป็นผู้นำ. (กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร, 2522) หน้า 20-36.

³¹ กองคริสเตียนบรรณศาสตร์. บทบาทผู้นำคริสตจักร. (กรุงเทพฯ: กองคริสเตียนบรรณศาสตร์, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) หน้า 5-21, 44.

อย่างไรก็ตามจากการค้นคว้าวิเคราะห์ผลงานวิจัยทางนิเทศศาสตร์
พัฒนาการของบุญเกษม เสริมวัฒนากุล พบว่า สื่อบุคคลสามารถมีบทบาทในการให้ความ
รู้ เช่น เกี่ยวกับสื่อมวลชน และในขณะเดียวกัน สื่อมวลชนอาจมีบทบาทในการยอมรับมาก
กว่าสื่อบุคคลด้วยก็ได้³²

ทวยเหตุนี้จึงมีผู้เสนออยู่เสมอว่า "การใช้สื่อบุคคล สื่อมวลชน
และสื่ออื่น ๆ มีประสิทธิผลมากกว่าการสื่อสารโดยสื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง เพียง
ประเภทเดียว"³³

³² บุญเกษม เสริมวัฒนากุล. "การสื่อสารกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม: วิเคราะห์งานวิจัยนิเทศศาสตร์พัฒนาการ". วารสารนิเทศศาสตร์
5 (สิงหาคม 2527): 4.

³³ I thiel de Sola Pool et al., Handbook of Communication.
(Chicago: Rand Mc Nally college publishing company, 1973), p. 125.